TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS
2005 m. lapkričio 15 d.*

Byloje C-392/02

dėl 2002 m. lapkričio 7 d. pagal EB 226 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama H.-P. Hartvig ir G. Wilms, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Danijos Karalystę, atstovaujamą J. Molde, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

* Proceso kalba: danų.

palaikomą:

Belgijos Karalystės, atstovaujamos A. Snoecx,

Vokietijos Federacinės Respublikos, atstovaujamos W.-D. Plessing, padedamo advokatų D. Sellner ir U. Karpenstein,

Italijos Respublikos, atstovaujamos I. M. Braguglia, padedamo *avvocato dello Stato* G. de Bellis, nurodžiusios adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

Nyderlandų Karalystės, atstovaujamos H. G. Sevenster ir J. Van Bakel,

Portugalijos Respublikos, atstovaujamos L. Fernandes, Â. Seiça Neves ir J. A. dos Anjos, nurodžiusios adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

Švedijos Karalystės, atstovaujamos A. Kruse bei K. Wistrand ir A. Falk, nurodžiusios adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

įstojusių į bylą šalių,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijos pirmininkai P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas ir J. Makarczyk, teisėjai C. Gulmann, A. La Pergola, J.-P. Puissochet, S. von Bahr (pranešėjas), P. Kūris, U. Lõhmus, E. Levits ir A. Ó Caoimh,

generalinis advokatas L. A. Geelhoed,
posėdžio sekretorius H. von Holstein, kanclerio pavaduotojas,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. sausio 11 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2005 m. kovo 10 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Europos Bendrijų Komisija savo ieškiniu prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad, Danijos valdžios institucijoms neperdavusi Komisijos dispozicijai 140 409,60 DKK nuosavų išteklių sumos bei atitinkamų delspinigių, apskaičiuotų nuo 1999 m. gruodžio 20 d., Danijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal Bendrijos teisę, o būtent pažeidė EB 10 straipsnį bei 1994 m. spalio 31 d. Tarybos sprendimo

94/728/EB, Euratomas, dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OLL 293, p. 9) 2 ir 8 straipsnius.

Teisinis pagrindas

2 Iš Sprendimo 94/728, kuris pakeitė 1988 m. birželio 24 d. Tarybos sprendimą 88/376/EEB, Euratomas, dėl Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 185, p. 24) 2 straipsnio 1 dalies matyti, kad į Bendrijų biudžetą įtraukiamus nuosavus išteklius sudaro:

— „tradiciniai" ištekliai (2 straipsnio 1 dalies a ir b punktai):

— išlyginamieji mokesčiai, premijos, papildomos arba kompensacinės sumos, papildomos sumos arba koeficientai bei kiti muitai, kuriuos nustato arba turi nustatyti Bendrijų institucijos prekybai su valstybėmis ne narėmis pagal bendrąją žemės ūkio politiką;

— bendruose muitų tarifuose nurodyti muitai ir kiti muitai, kuriuos nustato arba turi nustatyti Bendrijų institucijos prekybai su valstybėmis, kurios nėra narės;

— PVM ištekliai (2 straipsnio 1 dalies c punktas), kurie susidaro taikant vienodą tarifą visų valstybių narių PVM apskaičiavimo bazei;

— BNP arba papildomi ištekliai (2 straipsnio 1 dalies d punktas), kurie susidaro taikant vienodą tarifą, kuris turi būti nustatomas sudarant biudžetą pagal bendrą visų kitų pajamų sumą – visų valstybių narių BNP (bendros nacionalinės pajamos) sumai.

3 Pagal 2 straipsnio 3 dalį valstybės narės kaip surinkimo išlaidas pasilieka sau 10 % nuo sumų, sumokėtų pagal šio straipsnio 1 dalies a ir b punktus". Remiantis 2000 m. rugsėjo 29 d. Tarybos sprendimo 2000/597/EB, Euratomas, dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių (OL L 253, p. 42) 2 straipsnio 3 dalimi, nuo 2000 m. gruodžio 31 d. šis procentas padidinamas iki 25 % nuo nustatytų sumų.

4 Sprendimo 94/728 8 straipsnis nurodo:

„1. Bendrijos nuosavus išteklius, nurodytus 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose, surenka valstybės narės pagal nacionalinių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas, kurios prireikus pritaikomos pagal Bendrijos taisyklių reikalavimus. Komisija reguliariai tikrina nacionalines nuostatas, apie kurias ją informuoja valstybės narės, ir praneša joms apie pakeitimus, kurie, jos nuomone, yra būtini, kad minėtosios nacionalinės nuostatos atitiktų Bendrijos taisykles, ir atsiskaito biudžeto vadovybei. Valstybės narės perduoda Komisijos dispozicijai 2 straipsnio 1 dalies a–d punktuose nurodytus išteklius.

2. <...> Taryba, vieningai veikdama pagal Komisijos pasiūlymą ir pasitarusi su Europos Parlamentu, priima šiam sprendimui taikyti, išteklių surinkimo kontrolei garantuoti ir 2 bei 5 straipsniuose nurodytoms pajamoms perduoti Komisijos dispozicijai ir mokėjimui būtinas nuostatas."

5 Šios bylos faktinių aplinkybių metu Sprendimo 94/728 8 straipsnio 2 dalyje remiamasi 1989 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EEB, Euratomas) Nr. 1552/89 dėl Sprendimo 88/376 taikymo (OL L 155, p. 1), iš dalies pakeisto 1996 m. liepos 8 d. Tarybos reglamentu (Euratomas, EB) Nr. 1355/96 (OL L 175, p. 3, toliau – Reglamentas Nr. 1552/89), įsigaliojusiu 1996 m. liepos 14 d., nuostatomis.

6 Reglamento Nr. 1552/89 antra konstatuojamoji dalis nurodo, kad „Bendrija privalo turėti Sprendimo 88/376/EEB, Euratomas, 2 straipsnyje nurodytus nuosavus išteklius, kuriais būtų galima naudotis kuo geresnėmis sąlygomis, ir nustatyti valstybėms atitinkamas priemones dėl Bendrijoms skirtų nuosavų išteklių perdavimo Komisijai".

7 Pagal šio reglamento 2 straipsnio 1 ir 1 a dalis:

„1. Pagal šį reglamentą Bendrijai priklausanti nuosavų išteklių, nurodytų Sprendimo 88/376/EEB, Euratomas, 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose, suma nustatoma iš karto, kai įvykdomos muitinės taisyklėse nustatytos minėtų sumų įtraukimo į apskaitą ir skolininko informavimo sąlygos.

1 a. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta suma nustatoma muitinės taisyklėse nurodytą įskaitymo dieną.

<...>" (Pataisytas vertimas)

8 To paties reglamento 9 straipsnio 1 dalies pirmoji pastraipa numato, kad „10 straipsnyje nustatyta tvarka kiekviena valstybė narė nuosavus išteklius sumoka į sąskaitą, Komisijos vardu atidarytą iždе arba savo paskirtoje įstaigoje".

9 Pagal Reglamento Nr. 1552/89 11 straipsnį:

„Už bet kokį pavėluotą įmokos įskaitymą į 9 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąskaitą valstybė moka palūkanas, kurios yra dviem procentais didesnės už palūkanų normą, tos valstybės narės pinigų rinkoje galiojančią trumpalaikių valstybinio finansavimo operacijų atlikimo dieną. Ši palūkanų norma padidinama 0,25 punkto už kiekvieną pavėluotą mėnesį. Padidintos palūkanos taikomos visą vėlavimo laikotarpį."

10 Pagal šio reglamento 17 straipsnio 1 ir 2 dalis:

„1. Valstybės narės imasi visų reikiamų priemonių, užtikrinančių sumų, atitinkančių 2 straipsnyje nustatytas priklausančias mokėti sumas, perdavimą Komisijai pagal šiame reglamente numatytas sąlygas.

2. Valstybės narės neprivalo perduoti Komisijos dispozicijon sumų, atitinkančių nustatytas priklausančias mokėti sumas tik tuo atveju, jeigu dėl nenugalimos jėgos („force majeure") susidariusių aplinkybių šios sumos nebuvo gautos. Be to, valstybės

narės šio įpareigojimo perduoti minėtas sumas Komisijai gali nevykdyti tam tikrais atvejais, jeigu, nuodugniai įvertinus visas atitinkamo atvejo aplinkybes, paaiškėja, kad minėtų sumų visiškai nebus galima išieškoti dėl priežasčių, kurios nepriklauso nuo valstybių narių valios <...>." (Pataisytas vertimas)

11 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, p. 1, toliau – Muitinės kodeksas), 201 straipsnio 1 ir 2 dalys dėl skolos muitinei atsiradimo nurodo:

„1. Importo skola muitinei atsiranda:

a) išleidžiant į laisvą apyvartą importo muitais apmokestinamas prekes

arba

b) įforminant tokioms prekėms laikinojo įvežimo procedūrą, kurią atliekant prekės iš dalies neapmokestinamos importo muitais.

2. Skola muitinei atsiranda tuo metu, kai priimama atitinkama muitinės deklaracija."

12 Pagal Muitinės kodekso 204 straipsnio 1 ir 2 dalis:

„1. Importo skola muitinei atsiranda:

a) neįvykdžius bent vienos iš prievolių, susijusių su importo muitais apmokestinamų prekių laikinuoju saugojimu arba su joms įformintos muitinės procedūros taikymu,

arba

b) nesilaikant reikalavimų, kurių privaloma laikytis įforminant prekėms atitinkamą procedūrą arba taikant joms sumažintą arba nulinę importo muito normą dėl prekių galutinio vartojimo,

203 straipsnyje nenurodytais atvejais, išskyrus, kai nustatyta, kad minėti pažeidimai neturi esminės įtakos tinkamam laikinojo prekių saugojimo arba atitinkamos muitinės procedūros taikymui.

2. Skola muitinei atsiranda arba tuo momentu, kai nustojama vykdyti prievolę, kurios nevykdymas lemia skolos muitinei atsiradimą, arba tuo momentu, kai prekėms įforminama atitinkama muitinės procedūra, jeigu po to nustatoma, kad faktiškai nebuvo laikytasi reikalavimų, kurių privaloma laikytis įforminant prekėms tokią procedūrą arba taikant joms sumažintą arba nulinę importo muito normą dėl prekių galutinio vartojimo."

13 Dėl muito sumos įtraukimo į apskaitą ir pranešimo apie ją skolininkui šio kodekso 217 straipsnis numato:

„1. Kiekvieną importo muito arba eksporto muito sumą, sudarančią skolą muitinei (toliau – „muito suma"), muitinė apskaičiuoja tuojau pat, kai gauna reikiamus duomenis, ir įregistruoja ją apskaitos registruose arba bet kuriose kitose jiems lygiavertėse duomenų laikmenose (įtraukimas į apskaitą).

<...>

Muitinė turi teisę neapskaityti muitų sumų, apie kurias vadovaujantis 221 straipsnio 3 dalimi nebegalima pranešti skolininkui pasibaigus numatytam laikui.

2. Valstybės narės nustato praktines muitų sumų įtraukimo į apskaitą procedūras. Tos procedūros gali skirtis atsižvelgiant į tai, ar, įvertinusi skolos muitinei atsiradimo aplinkybes, muitinė yra tikra, kad minėtos pinigų sumos bus sumokėtos, ar ne."

14 Pagal to paties kodekso 218 straipsnį:

„1. Jeigu skola muitinei atsiranda priėmus deklaraciją, kuria prekės deklaruotos kuriai nors muitinės procedūrai, išskyrus laikinąjį įvežimą iš dalies neapmokestinant importo muitais, įforminti, arba atlikus bet kurį kitą veiksmą, turintį tokias pat teisines pasekmes kaip toks deklaracijos priėmimas, tokią skolą muitinei atitinkanti

pinigų suma įtraukiama į apskaitą tuojau pat, kai tik ji apskaičiuojama, bet ne vėliau kaip per 2 dienas nuo prekių išleidimo.

<...>

3. Jeigu skolos muitinei atsiradimo sąlygos skiriasi nuo nurodytų 1 dalyje, atitinkama muito suma turi būti įtraukta į apskaitą ne vėliau kaip per dvi dienas nuo tos dienos, kai muitinė gali:

a) apskaičiuoti atitinkamą muito sumą ir

b) nustatyti skolininką."

15 Muitinės kodekso 220 straipsnis numato:

„1. Jeigu skolą muitinei sudaranti muito suma nebuvo įtraukta į apskaitą vadovaujantis 218 ir 219 straipsniais arba jeigu ji buvo įtraukta į apskaitą nurodžius mažesnę už teisiškai privalomą sumokėti pinigų sumą, išieškotina muito suma arba papildomai išieškotina muito suma turi būti įtraukta į apskaitą per dvi dienas nuo tos dienos, kai muitinė sužinojo apie susidariusią padėtį ir galėjo apskaičiuoti teisiškai

privalomą sumokėti pinigų sumą bei nustatyti skolininką (paskesnis įtraukimas į apskaitą). Šis terminas gali būti pratęstas vadovaujantis 219 straipsniu.

2. <...> paskesnis įtraukimas į apskaitą neatliekamas, jeigu:

<...>

b) teisiškai privaloma sumokėti muito suma nebuvo įtraukta į apskaitą dėl muitinės padarytos klaidos, kurios, yra pagrindo manyti, asmuo, privalėjęs sumokėti tokią pinigų sumą, negalėjo nustatyti, veikdamas sąžiningai ir laikydamasis visų galiojančių teisės aktų nuostatų, susijusių su muitinės deklaracijos pateikimu;

<...>"

16 Šio kodekso 221 straipsnis nurodo:

„1. Įtraukus muito sumą į apskaitą, apie ją, taikant atitinkamas procedūras, turi būti pranešama skolininkui.

<...>

3. Pranešimas skolininkui nebegali būti pateikiamas pasibaigus trejų metų laikotarpiui nuo skolos muitinei atsiradimo dienos. Tačiau jeigu priežastis, dėl kurios muitinė negalėjo apskaičiuoti tikslios teisiškai privalomos sumokėti pinigų sumos, buvo veiksmas, dėl kurio galėjo būti iškelta baudžiamoji byla, toks pranešimas gali būti pateikiamas ir pasibaigus nurodytajam trejų metų laikotarpiui, jeigu jį pateikti leidžia galiojančios nuostatos."

17 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Reglamento Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas (OL L 253, p. 1), 869 straipsnis numato:

„Muitinė priima sprendimą neįtraukti nesumokėtų muitų į apskaitą:

<...>

b) tais atvejais, kai muitinė yra tos nuomonės, kad sąlygos, nurodytos Kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkte, įvykdytos, su sąlyga, jei pinigų suma, kurios operatorius nesumokėjo dėl vienos ar daugiau importo ar eksporto operacijų, bet dėl vienos klaidos, – yra mažesnė negu 2 000 eurų;

<...>"

18 1998 m. liepos 29 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1677/98, iš dalies pakeičiančio Reglamentą Nr. 2454/93 (OL L 212, p. 18), 1 straipsnio 5 punktu žodžiai „2 000 eurų“, esantys 869 straipsnio b punkte, keičiami žodžiais „50 000 eurų“.

19 Reglamento Nr. 2454/93 871 straipsnio pirmoji pastraipa nurodo:

„Kitais nei 869 straipsnyje nurodytais atvejais, kai muitinė yra tos nuomonės, kad Kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytos sąlygos yra įvykdytos, arba kai ji abejoja, ar konkrečiam atvejui tiksliai buvo taikyti šios nuostatos kriterijai, tokį atvejį ji perduoda svarstyti Komisijai, kad būtų galima priimti sprendimą taikant procedūrą, nurodytą 872–876 straipsniuose <...>“

20 Pagal to paties reglamento 873 straipsnio pirmąją pastraipą:

„Pasitarusi su ekspertų grupe, sudaryta iš visų valstybių narių atstovų, kurie susitinka Komitete, kad aptartų atitinkamą bylą, Komisija nusprendžia, ar aptariamomis aplinkybėmis reikia ar nereikia atitinkamus muitus įtraukti į apskaitą.“

Pagrindinės bylos aplinkybės

21 Danijos įmonė (toliau – importo įmonė) iš Kinijos į Daniją importavo užšaldytus cukrinius žirnelius. Iki 1995 m. pabaigos šios prekės prieš atliekant muitinės formalumus buvo perparduotos Danijos didmenininkui, kuris turėjo užpildyti

muitinės deklaraciją. Šis didmenininkas turėjo galutinio vartojimo leidimą, leidžiantį pasinaudoti nuline importo muito norma dėl specifinės prekių paskirties.

22 Nuo 1996 m. sausio 1 d. importo įmonė pati atliko muitinės formalumus. Ballerup (Danija) muitinė patvirtino šios įmonės muitinės deklaracijas, nepatikrinusi, ar ji turėjo nagrinėjamų prekių galutinio vartojimo leidimą, ir toliau taikė nulinę importo muito normą.

23 1997 m. gegužės 12 d. Vailės (Danija) muitinė nustatė, kad importuojanti įmonė neturi šio leidimo, ir pakeitė dvi muitinės deklaracijas, taikydama 16,8 % normą. Importuojanti įmonė tą pačią dieną kreipėsi į Ballerup muitinę, kuri ištaisė pakeitimus ir vėl taikė nulinę normą, nereikalaudama pateikti galutinio prekių vartojimo leidimo.

24 Vėliau, tikrindamos dvidešimt penkias deklaracijas, pateiktas nuo 1996 m. vasario 9 d. iki 1997 m. spalio 24 d., kompetentingos muitinės pripažino, kad importuojanti įmonė neturi reikalingo leidimo norint pasinaudoti galutinio vartojimo tvarka. Šiai įmonei jos nurodė sumokėti 509 707,30 DKK (apie 69 000 eurų) sumą nesurinktų importo muitų.

25 Nustačiusios, kad 1997 m. gegužės 12 d. ištaisymų pakeitimas galėjo sukelti įmonės teisėtus lūkesčius dėl teisingai vykdomos muitinės procedūros, Danijos muitinės paklausė Komisijos, ar pagal Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktą buvo teisėta *a posteriori* neįtraukti į apskaitą 140 409,60 DKK (apie 19 000 eurų) sumos

importo muitų, kuriuos turi sumokėti įmonė už deklaracijas, pateiktas po šios datos. 1999 m. liepos 19 d. Sprendimu Komisija tai patvirtino.

26 Komisija šiame sprendime nurodė, kad 1997 m. gegužės 12 d. Ballerup muitinės Vailės muitinės ištaisymų pakeitimas turėtų būti vertinamas kaip Danijos kompetentingos valdžios institucijos padaryta klaida, kurios atitinkamas asmuo negalėjo tinkamai nustatyti.

27 1999 m spalio 21 d. laišku Komisija Danijos valdžios institucijoms nurodė iki pirmos darbo dienos po antro mėnesio nuo šio laiško išsiuntimo 19 dienos, t. y. 1999 m. gruodžio 20 d. jai perduoti 140 409,60 DKK nuosavų išteklių sumą, o to neįvykdžius bus nustatytos galiojančiuose Bendrijos teisės aktuose numatytos palūkanos. 1999 m. gruodžio 15 d. laišku Danijos vyriausybė atsisakė perduoti šią sumą Komisijai.

28 Komisija pradėjo EB 226 straipsnyje numatytą procedūrą dėl įsipareigojimų neįvykdymo. Nusiuntusi Danijos Karalystei oficialų pranešimą pateikti savo pastabas, 2001 m. balandžio 6 d. Komisija priėmė pagrįstą nuomonę, nurodydama šiai valstybei narei per du mėnesius nuo jos gavimo imtis būtinų priemonių, kad į ją būtų tinkamai atsižvelgta.

29 Kadangi atsakymas į pagrįstą nuomonę Komisijos nepatenkino, ji pareiškė šį ieškinį.

Dėl priimtinumo

30 Patikslinusi, kad pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 92 straipsnio 2 dalį Teisingumo Teismas savo iniciatyva gali spręsti klausimą dėl ieškinio priimtinumo, Vokietijos vyriausybė tvirtina, kad Teisingumo Teismo jurisdikcijai nepriklauso nagrinėti šios bylos.

31 Šis ieškinys yra ieškinys dėl atlyginimo, pagrįstas Muitinės kodekso pažeidimu. Atsižvelgiant, kad toks ieškinys nenumatytas EB sutarties sistemoje, Danijos teismų jurisdikcijai priklauso nagrinėti šį ieškinį pagal EB 240 straipsnį.

32 Šiuo požiūriu reikia pastebėti, kad savo ieškiniu Komisija kaltina Danijos Karalystę, jog ši neperdavė jai tam tikros nuosavų išteklių sumos ir atitinkamų delspinigių, pažeisdama Sprendimo 94/728 ir Reglamento Nr. 1552/89 nuostatas.

33 Šiuo ieškiniu Komisija Teisingumo Teismo prašo pripažinti, kad Danijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimo pagal Bendrijos teisę, o ne priteisti iš šios valstybės atlyginti nuostolius ir sumokėti delspinigius.

34 Todėl šis ieškinys yra priimtinas.

Dėl esmės

Šalių argumentai

35 Komisija tvirtina, kad tradiciniai nuosavi ištekliai Sprendimo 94/728 2 straipsnio prasme egzistuoja atsiradus skolai muitinei, ir todėl 140 409,60 DKK suma turėtų būti perduota Komisijai pagal šio sprendimo 8 straipsnio 1 dalį. Taigi, kadangi nebuvo turėta leidimo pasinaudoti galutinio vartojimo tvarka, remiantis Reglamento Nr. 1552/89 2 straipsniu Danijos valdžios institucijos turėjo nustatyti Bendrijų išteklių sumą, taip pat išieškodamos muitus jos turėjo teisingai taikyti muitinės nuostatas.

36 Komisija pabrėžia, kad įmonės atleidimas nuo muitų mokėjimo pagal Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktą nedaro jokios įtakos klausimui, ar pati valstybė narė turi mokėti atitinkamą sumą Bendrijai. Iš tiesų Muitinės kodeksas reglamentuoja tik ūkio subjektų ir nacionalinių valdžios institucijų, atsakingų už tradicinių nuosavų išteklių surinkimą į Bendrijos sąskaitą, santykius. Bendrijos ir valstybių narių santykiai reglamentuojami su Bendrijos finansavimo sistema susijusiomis nuostatomis, būtent Sprendimu 94/728, Reglamento Nr. 1552/89 įgyvendinimo nuostatomis ir bendrais iš EB 10 straipsnio išplaukiančiais įpareigojimais.

37 Jeigu tarp šių dviejų taisyklių grupių egzistuoja vien tik techninis ryšys, nes Reglamentas Nr. 1552/89 nurodo etapus, kurių pagal Muitinės kodeksą laikomasi atsiradus skolai muitinei ir ją surenkant, šios nuorodos vis dėlto nedaro įtakos klausimui dėl nacionalinių valdžios institucijų finansinės atsakomybės Bendrijos

atžvilgiu už jų padarytas klaidas surenkant tradicinius nuosavus išteklius. Jeigu valstybė narė nesurenka šių išteklių, tik pagal Reglamento Nr. 1552/89 17 straipsnį ir esant tam tikroms sąlygoms ji galėtų Komisijai jų neperduoti.

38 Nuoroda į Muitinės kodeksą, būtent į frazę „skolą muitinei įtraukti į apskaitą", esančią Reglamento Nr. 1552/89 2 straipsnyje, būtinai turi būti suprantama kaip nuoroda į objektyvias sąlygas, kurių reikalauja šis kodeksas, kad būtų galima įtraukti į apskaitą, o ne į klausimą, ar nacionalinės valdžios institucijos atitinkamu atveju įtraukė į apskaitą, ar ne.

39 Danijos vyriausybė pripažįsta, jog iš EB 10 straipsnyje įtvirtinto lojalumo principo išplaukia, kad valstybės narės per veiksmingą savo administracijos struktūrą privalo užtikrinti, jog nuosavi ištekliai būtų teisingai išieškomi ir perduodami Bendrijai per jos nustatytą terminą. Jeigu valstybės narės neįvykdo šios lojalumo pareigos, Komisija gali pareikšti ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo valstybei narei dėl netinkamo nuosavų išteklių išieškojimo administravimo.

40 Vis dėlto šioje byloje keliamas klausimas dėl to, kas turi atsakyti už nuosavų išteklių praradimą dėl administracijos klaidų, kurių nebuvo galima išvengti neatsižvelgiant į tai, kaip kokybiškai ir veiksmingai buvo organizuojamas administracinis aparatas.

41 Šiuo požiūriu Danijos vyriausybė mano, kad iš teisingumo principo išplaukia, jog Bendrija turi atsakyti už nuosavų išteklių praradimą dėl administracijos klaidų.

42 Ši vyriausybė tvirtina, kad iš Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto matyti, kad kai šiame straipsnyje nurodytos sąlygos įvykdytos, nereikia muitų įtraukti į apskaitą ir *a posteriori* jų išieškoti. Jeigu nėra įtraukta į apskaitą, tuomet nereikia įtraukti į apskaitą jokios sumos pagal Reglamento Nr. 1552/89 2 straipsnį ir todėl nereikia nustatyti jokios Bendrijų nuosavų išteklių sumos.

43 Ryškiausias sąsajos tarp Muitinės kodekso bei nuostatų, susijusių su nuosavais ištekliais, požymis yra tas, kad Komisija, taikydama Reglamento Nr. 2454/93 871 ir 873 straipsnius, yra kompetentinga nustatyti, ar valstybės narės gali atsisakyti iš įmonių reikalauti importo muitų pagal Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktą. Manytina, kad pačiai Komisijai leidžiama nuspręsti, ar valstybės narės gali nereikalauti iš įmonės importo muito tuo atveju, kai dėl importo mokesčių nesurinkimo prarandami Bendrijos nuosavi ištekliai.

44 Belgijos vyriausybė, priešingai nei tvirtina Komisija, mano, kad Reglamento Nr. 1552/89 2 straipsnio 1 ir 1 a dalys turi būti skaitomos kartu su Muitinės kodeksu, nes kitaip šis straipsnis netektų prasmės.

45 Be to, ši vyriausybė primena, kad iš Reglamento Nr. 2454/93 869 ir 871 straipsnių matyti, jog valstybės narės, kurios abejoja dėl Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto kriterijų taikymo srities, turi galimybę perduoti atvejį Komisijai, jeigu skola muitinei neviršija 50 000 eurų, o jeigu ši skola šią sumą viršija, tuomet privalo kreiptis į Komisiją.

46 Be to, būtų prieštaraujama objektyvumu bei nešališkumu grindžiamoms taisyklėms, jeigu valdžios institucija, kuri, viena vertus, priima sprendimą dėl valstybės narės valdžios institucijų padarytos klaidos, kita vertus, sprendžia šios valstybės piniginės atsakomybės klausimą dėl to paties elgesio, kurį ši valdžios institucija nustatė esant klaidingą. Dėl tokio įgaliojimų sujungimo galima suabejoti šių sprendimų objektyvumu, nes, kad ir koks būtų sprendimas, nuosavi ištekliai vis tiek būtų perduoti Komisijai.

47 Dėl Muitinės kodekso ir nuostatų, susijusių su nuosavais ištekliais, Vokietijos vyriausybė nurodo, kad šio kodekso 217–219 straipsniai išsamiai reglamentuoja importo ir eksporto muitų apskaitą. Šia muitinės administracijos tik vidaus veikla iš esmės siekiama paspartinti muitų išieškojimą Komisijos naudai. Dėl šios priežasties Reglamento Nr. 1552/89 2 straipsnyje atskaitos taškas yra įskaitymas ar įtraukimas į apskaitą. Tačiau ūkio subjektams šios nuostatos turi tik netiesioginę reikšmę, nes jie negali reikalauti, kad atsiradusi muitų suma būtų įtraukta į apskaitą.

48 Italijos vyriausybė mano, kad iš tokios plačios ir bendros, kaip antai EB 10 straipsnio, formuluotės negalima daryti išvados, jog valstybės narės turi tokį įpareigojimą, kaip mano Komisija.

49 Reglamento Nr. 1552/89 17 straipsnis reiškia, kad atitinkami asignavimai buvo įskaityti į apskaitą ir todėl valstybės narės atsakingos tik dėl galimų spragų surenkant jau nustatytas sumas. Taigi ši nuostata nereglamentuoja šioje byloje nagrinėjamo atvejo, kai muitų įskaitymas neturi būti vykdomas dėl nacionalinės valdžios institucijų klaidos, dėl kurios Komisijos sprendimu atleidžiama nuo muitų sumokėjimo dėl teisėtų lūkesčių Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies prasme.

50 Nyderlandų vyriausybė tvirtina, kad nesvarbu, kokia būtų valstybės narės atsakomybė, pagal kurią ji šios bylos aplinkybėmis turėtų perduoti Komisijai sumas, kurios negalėtų būti *a posteriori* išieškotos, ji nėra numatyta Sprendime 94/728 ir negali iš jo išplaukti. Tokia atsakomybė turi būti aiškiai numatyta taikytinuose teisės aktuose.

51 Tačiau Muitinės kodeksas, skaitomas kartu su Reglamentu Nr. 1552/89 ir Sprendimu 94/728, nenumato nuostatų atvejui, kai į apskaitą neįtraukiama šio kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkte numatytomis aplinkybėmis.

52 Portugalijos vyriausybė tvirtina, kad Bendrijų nuosavų išteklių suma neatsiranda kartu su skola muitinei, o tuomet, kai yra įvykdytos muitinės taisyklėse bei su muitų sumos įskaitymu susijusiuose teisės aktuose numatytos sąlygos ir buvo pranešta skolininkui ir kai pagal Reglamento Nr. 1552/89 2 straipsnį suma gali būti laikoma nustatyta. Jeigu ši suma nebuvo nustatyta ar buvo anuliuota, sumos, kurios nebuvo įskaitytos dėl klaidų, susijusių su atitinkamos administracijos atsakomybe, turi būti sumokamos Komisijai ne pagal Reglamentą Nr. 1552/89, bet kaip nuostolių atlyginimas, kai tai numato Bendrijos teisė.

53 Švedijos vyriausybė tvirtina, kad Sprendimo 94/728 2 straipsnio 1 dalies b punktas ir 3 dalis leidžia aiškiai suprasti, kad būtent Bendrijos gali reikalauti muitų. Taip pat tai reiškia, kad atsiranda skoliniai santykiai dėl šių muitų tarp Bendrijų bei kiekvieno šių muitų skolininko. Atitinkama valstybė narė visiškai nedalyvauja šiuose kreditoriaus ir skolininko santykiuose. Valstybių narių vaidmuo – tik užtikrinti skolų Bendrijoms išieškojimą jų naudai. Tai patvirtinama tuo, kad Komisija, o ne valstybė narė turi galimybę nuspręsti nenustatyti skolos muitinei šioje byloje nagrinėjamomis aplinkybėmis.

Teisingumo Teismo vertinimas

54 Pirmiausia reikia priminti, kad, kaip generalinis advokatas pastebėjo savo išvados 7 punkte, iš EB 268 straipsnio trečiosios pastraipos išplaukia, jog biudžeto pajamos ir išlaidos turi būti taip sureguliuotos, kad trūkstamos pajamos iš nuosavų išteklių būtų kompensuojamos kitais nuosavais ištekliais arba pakoreguojant išlaidas.

55 Be to, reikia priminti, kad, kaip matyti iš Sprendimo 94/728 8 straipsnio 1 dalies, Bendrijų nuosavus išteklius, nurodytus šio sprendimo 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose, surenka valstybės narės, kurios privalo Bendrijų nuosavus išteklius perduoti Komisijai. Valstybės narės pagal to paties sprendimo 2 straipsnio 3 dalį pasilieka 10 % pagal to paties straipsnio 1 dalies a ir b punktus mokėtinų sumų kaip surinkimo išlaidas; nuo 2000 m. gruodžio 31 d. pagal Sprendimo 2000/597 2 straipsnio 3 dalį pasilieka 25 % nustatytų sumų.

56 Be to, reikia priminti, kad šioje byloje neginčijamas nei skolos muitinei egzistavimas, nei ginčijama suma.

57 Reglamento Nr. 1552/89 2 straipsnio 1 dalis nurodo, kad valstybės narės turi nustatyti Bendrijų nuosavų išteklių sumą „iš karto, kai įvykdomos muitinės taisyklėse nustatytos sumų įskaitymo į sąskaitas ir skolininko informavimo sąlygos".

58 Iš šios nuostatos formuluotės matyti, kad valstybių narių įpareigojimas nustatyti Bendrijų nuosavų išteklių sumą atsiranda, tik kai įvykdomos muitinės taisyklėse nustatytos sąlygos, taigi nebūtina, kad būtų atliktas įskaitymas į sąskaitas.

59 Kaip matyti iš Muitinės kodekso 217, 218 ir 221 straipsnių, šios sąlygos įvykdomos, kai muitinės gauna būtiną informaciją ir todėl gali apskaičiuoti skolos muitinei sumą ir nustatyti skolininką (žr. šia prasme 2005 m. balandžio 14 d. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus*, C-460/01, Rink. p. I-2613, 71 punktą ir sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-104/02, Rink. p. I-2689, 80 punktą).

60 Šiuo požiūriu reikia priminti, kad valstybės narės privalo nustatyti Bendrijų nuosavus išteklius (žr. 1991 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus*, C-96/89, Rink. p. I-2461, 38 punktą ir pirmiau nurodyto sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 45 punktą). Iš tiesų Reglamento Nr. 1552/89 2 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip: valstybės narės negali atsisakyti nustatyti skolas, nors jas ir ginčija; priešingu

atveju pripažintina, kad Bendrijos finansinė pusiausvyra būtų sutrikdyta dėl valstybės narės elgesio (šia prasme žr. pirmiau nurodyto 1991 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus* 37 punktą ir 2000 m. birželio 15 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-348/97, Rink p. I-4429, 64 punktą).

61 Iš to išplaukia, kad valstybės narės privalo nustatyti Bendrijų nuosavų išteklių sumą, kai jų muitinės gali apskaičiuoti skolą muitinei sudarančią sumą ir nustatyti skolininką.

62 Šios išvados nepaneigia Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktas. Šia nuostata siekiama apsaugoti skolininko teisėtus lūkesčius dėl visos informacijos, susijusios su sprendimu dėl paskesnio muitų įskaitymo ar neįskaitymo, pagrįstumo (žr. dėl 1979 m. liepos 24 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1697/79 5 straipsnio 2 dalies nuostatų, susijusių su paskesniu importo ar eksporto muitų, kurių skolininkui nereikėjo mokėti už pagal muitinės procedūrą deklaruotas prekes, kai privaloma mokėti tokius muitus, išieškojimu (OL L 197, p. 1), perkeltų į Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktą; 1991 m. birželio 27 d. Sprendimo *Mecanarte*, C-348/89, Rink. p. I-3277, 19 punktą ir 2002 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Ilumitrónica*, C-251/00, Rink p. I-10433, 39 punktą). Ji reglamentuoja atvejus, kai valstybių narių muitinės negali *a posteriori* įtraukti į apskaitą atitinkamų sumų ir todėl negali po to jų išieškoti, tačiau ji neatleidžia valstybių narių nuo jų atsakomybės nustatyti Bendrijų nuosavų išteklių sumą.

63 Skirtumą tarp taisyklių, susijusių su įpareigojimu nustatyti Bendrijų nuosavų išteklių sumą, ir tų, kurios susijusios su valstybių narių galimybe išieškoti muitus,

Teisingumo Teismas jau buvo pripažinęs 1999 m. rugsėjo 7 d. Sprendime *De Haan* (C-61/98, Rink. p. I-5003). Šiuo atžvilgiu, nors dėl nacionalinių muitinių nesilaikymo Bendrijos muitinės teisės aktais nustatytų terminų atitinkama valstybė narė perduodant nuosavus išteklius turėtų mokėti delspinigius Bendrijoms, tai neturi įtakos skolos muitinei mokėjimui nei šių valdžios institucijų teisei ją išieškoti *a posteriori* per Muitinės kodekso 221 straipsnio 3 dalyje nustatytą trejų metų laikotarpį, kaip matyti ir iš pirmiau nurodyto sprendimo *De Haan* 34 punkto. Be to, nors dėl valstybės narės muitinių padarytos klaidos skolininkas neturi sumokėti atitinkamos muitų sumos, ji nedaro įtakos nagrinėjamos valstybės narės įpareigojimui sumokėti delspinigius bei sumas, kurie turėjo būti nustatyti perduodant nuosavus išteklius.

64 Dėl Danijos ir Belgijos vyriausybių argumento, kad Komisija Reglamento Nr. 2454/93 871 ir 873 straipsniuose numatytos procedūros metu sutiko, jog būtų taikomas Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktas, reikia pastebėti, kad ši procedūra yra nesusijusi su valstybių narių įpareigojimu nustatyti Bendrijų nuosavų išteklių sumą. Iš tiesų Reglamento Nr. 2454/93 871 ir 873 straipsniais siekiama užtikrinti vienodą Bendrijos teisės taikymą (šia prasme žr. pirmiau nurodyto sprendimo *Mecanarte* 33 punktą) bei kartu su Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punktu užtikrinti skolininko teisėtus lūkesčius (žr. šio sprendimo 62 punktą).

65 Be to, tai, kad atliekant Reglamento Nr. 2454/93 871 ir 873 straipsniuose numatytą procedūrą nepaveikiami Bendrijos finansiniai interesai, nes atitinkamų nuosavų išteklių sumos bet kuriuo atveju turi būti nustatytos, užtikrina, jog atliekant šią procedūrą Komisija gali veikti nesuinteresuotai ir nešališkai.

66 Be to, pagal Reglamento Nr. 1552/89 17 straipsnio 1 ir 2 dalis valstybės narės turi imtis visų reikiamų priemonių, užtikrinančių sumų, atitinkančių šio reglamento 2 straipsnyje nustatytas priklausančias mokėti sumas, perdavimą Komisijai. Valstybės narės atleidžiamos nuo šio įpareigojimo tik tuo atveju, jeigu dėl nenugalimos jėgos („force majeure") susidariusių aplinkybių šios sumos nebuvo surinktos ar pasirodo, kad visiškai negalima išieškoti dėl priežasčių, kurios nepriklauso nuo valstybių narių valios.

67 Tačiau iš Teisingumo Teismo praktikos išplaukia, kad tarp įpareigojimo nustatyti Bendrijos nuosavus išteklius ir pervesti juos į Komisijos sąskaitą per nustatytą terminą bei įpareigojimo sumokėti delspinigius egzistuoja neatskiriamas ryšys; be to, jos turi būti sumokėtos, nesvarbu, kokia būtų nuosavų išteklių perdavimo į Komisijos sąskaitą vėlavimo priežastis. Iš to išplaukia, kad nereikia daryti skirtumo tarp atvejo, kai valstybė narė nustatė nuosavus išteklius jų neperduodama, ir to, kai ji neleistinai jų nenustatė, net ir nesant privalomo termino (žr. būtent pirmiau nurodyto 1991 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus* 38 punktą).

68 Taigi valstybės narės turi nustatyti Bendrijų nuosavų išteklių sumą, kai tik jų muitinės įstaigos turės būtiną informaciją, ir todėl gali apskaičiuoti muitų sumą, sudarančią skolą muitinei, ir nustatyti skolininką, neatsižvelgiant į tai, ar įvykdyti Muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies b punkto kriterijai ir ar dėl to galima įskaityti į sąskaitą bei *a posteriori* išieškoti atitinkamus muitus, ar negalima. Šiomis aplinkybėmis valstybė narė, kuri nenustato Bendrijų nuosavų išteklių ir neperduoda atitinkamos sumos Komisijai, kai nė viena iš Reglamento Nr. 1552/89 17 straipsnio 2 dalies sąlygų nėra įvykdyta, neįvykdo įsipareigojimų pagal Bendrijos teisę, o būtent pagal Sprendimo 94/728 2 ir 8 straipsnius.

69 Dėl EB 10 straipsnio, kuriuo taip pat rėmėsi Komisija, nereikia pripažinti šio straipsnio nuostatose numatytų bendrų įsipareigojimų neįvykdymo, kuris skirtųsi nuo pirmiau pripažintų konkretesnių Danijos Karalystės Bendrijos įsipareigojimų, būtent pagal Sprendimo 94/728 2 ir 8 straipsnius, neįvykdymo.

70 Taigi reikia pripažinti, kad, neperdavusi Komisijai 140 409,60 DKK nuosavų išteklių sumos ir atitinkamų delspinigių, apskaičiuotų nuo 1999 m. gruodžio 20 d., Danijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal Bendrijos teisę, o būtent pažeidė Sprendimo 94/728 2 ir 8 straipsnius.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

71 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Danijos Karalystė pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti. Remiantis to paties Procedūros reglamento 69 straipsnio 4 dalies pirmąja pastraipa į bylą įstojusios šalys padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. **Neperdavusi Europos Bendrijų Komisijai 140 409,60 DKK nuosavų išteklių sumos ir atitinkamų delspinigių, apskaičiuotų nuo 1999 m. gruodžio 20 d., Danijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal Bendrijos teisę, o būtent pažeidė 1994 m. spalio 31 d. Tarybos sprendimo 94/728/EB, Euratomas, dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos 2 ir 8 straipsnius.**

2. **Priteisti iš Danijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas.**

3. **Belgijos Karalystė, Vokietijos Federacinė Respublika, Italijos Respublika, Nyderlandų Karalystė, Portugalijos Respublika ir Švedijos Karalystė padengia savo išlaidas.**

Parašai.